

tiskov v nekaterih tehnikah in točnejše podatke o njihovem nastanku. Prav v poročilih OK KPS Kamnik bi lahko našel dokaze za svojo domnevo, da je tudi okrožna tehnika razmnoževala osrednji politični tisk (str. 71). V obdobju od 10. do 28. oktobra 1943 je okrožna tehnika razmnožila 500 izvodov Slovenskega poročevalca, 1100 izvodov Ljudske pravice, 1250 izvodov Mladine, 500 izvodov Kmečkega glasa in še več drugih tiskov (IZDG, fasc. 664). Isto poročilo tudi navaja, da je bila tehnika domžalskega rajona v Krtini osnovana 15. avgusta 1943 in da je že v prvem mesecu trikrat razmnožila radio poročila, prvič v 2280, drugič v 2700, tretjič pa celo v 10 080 izvodih. Rajonski in okrožni forumi so morali v redna tedenska poročila vključevati tudi podatke o delovanju tehnik na njihovem območju. Vsekakor pa predstavlja Cesarjeva razprava kljub tej pomanjkljivosti pomemben prispevek k osvetlitvi propagandne dejavnosti med NOB na Kamniškem.

Gradnja prve lokalne železnice na Kranjskem od Ljubljane do Kamnika je pomenila velik korak k hitrejšemu gospodarskemu razvoju kamniškega okraja. Zanimivo zgodovino njenega nastanka od prve pobude kamniškega mestnega županstva 1868 pa do njene dokončne dograditve 1891 je po arhivskih in časopisnih virih ter literaturi prikazal Jože Jenko v razpravi »Vloga mesta Kamnika in okolice v železniškem omrežju« (str. 121—149). Avtor ugotavlja, da »lokalka Ljubljana—Kamnik ni mogla in tudi v prihodnje ne bo imela opravičenega obstoja kot slepa proga. Glede na geografsko lego moremo pričakovati, da postane Kamnik zbirna postaja in vozal več vanjo in iz nje vodečih prometnih zvez« (str. 139). V razpravi so navedeni tudi vsi dotedanji projekti povezave kamniškega območja s sosednjimi. Nesprejemljiva pa je trditev, da je ostalo slamnikarstvo »poglavitna zaposlitev domžalske okolice do zadnjih 15 let« (str. 124).

V sestavku »Muzej v Kamniku« (str. 163—170), je Srečko Zabrič opisal dosedanja prizadevanja kamniške občine za ureditev muzeja v gradu na Zaprilih. Ustanovitveni odlok za muzej je bil izdan decembra 1961 in od tedaj je kamniška občinska skupščina vložila že precejšna finančna sredstva, da bi zgradbo preuredila za stalno razstavo osmih zbirk. Oddelek NOB bo že v kratkem urenjen. Z ustanovitvijo muzeja je tudi Kamniški zbornik postal njegova publikacija.

Ob pregledu dosedanjih osmih letnikov moremo ugotoviti, da zbornik uspešno služi svojemu namenu. Uredništvo je poskrbelo, da je bilo objavljenih več tehtnih razprav iz starejše in najnovejše zgodovine. Rezveseljivo je, da je v zadnjih letnikih odmerjenega historičnim tekstom vedno več prostora in v VIII. letniku sta bila priobčena le dva krajša prispevka z drugih področij.

Mirko Stiplovšek

Arheološki vestnik (Acta archaeologica) XI—XII, Ljubljana 1960 do 1961, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Razred za zgodovinske in družbene vede, Sekcija za arheologijo, 285 str.

Letnika XI in XII Arheološkega vestnika sta združena v eni knjigi, ki je izšla 1962. leta. Opomba redakcije na notranji ovojni strani pove, da bo odslej Arheološki vestnik izhajal enkrat letno in ne dvakrat oziroma štirikrat kot doslej. V tej zadnji številki se je tudi nekoliko spremenila tehnična stran kazala — vsebine. Podajanje naslovov prispevkov, ki so še vedno razdeljeni v razprave, poročila, in memoriam ter knjižna in druga poročila, si sledijo po vrsti.

Razpravam pripadajo trije prispevki in sicer obravnava paleolitik Srečko Brodar pod naslovom »Najdbe kostnih ostankov ledenodobnega človeka na slovenskih tleh«. Avtor je zbral vse podatke iz strokovne literature, ki govorijo o kakršnih koli osteoloških ostankih človeka, za katere je bilo kakor koli domnevano, da pripadajo paleolitu. Ugotavlja, da so vse dosedanje najdbe sporne prav zaradi pomanjkanja ustreznih stratigrafskih podatkov. Več prostora posveča v svojem članku najdbi človeške leve spodnje čeljustnice v manjši severnoistrski jami pri Lokah v okolici Podpeči, ki je kljub iskanju še ni bilo mogoče vnovič najti. Edinole to najdbo meni avtor, bi bilo s precejšno gotovostjo mogoče pripisati končnim fazam pleistocena. Naslednja razprava obravnava »Dva poznolatenska groba iz Volarij pri Tolminu«, avtor pa je Stane Gabrovec. Oba žgana groba, ki sta bila slučajno odkrita, pripisuje poznolaten-skemu horizontu. Najdišča, ki imajo podoben inventar, imenuje najdišča idrijske skupine. Tretjo razpravo »K trem novim napisom s spodnjega Posavja« je napisal Peter Petru. Kot prvi napisni kamen obravnava miljnik Antonina Pia. najden v bližini Čateža pri Brežicah, drugi spomenik, najden prav tako v Čatežu, je fragmentirana ara, tretji napisni kamen pa je nagrobnik, najden v Ribnici pri Brežicah. Avtor nakazuje in podaja problematiko razmejitve področij posameznih mest ter na podlagi imen na napisih obravnava etnično pripadnost postavitelja in tistega, ki mu je napis posvečen.

Med razpravami pogrešamo prispevke, ki bi obravnavali čas neolita, bronzaste in starejše železne dobe ter čas zgodnjega srednjega veka.

Med poročili obravnava Mitja Brodar v članku »Slučajna paleolitska najdba« slučajno najden paleolitski artefakt pri vasi Blatni vrh v bližini Jurkloštra na Kozjanskem, ki pripada moustérienski kulturi. Naslednje poročilo podaja Vida Stare, »Prazgodovinske Malence«; v njem obravnava material, ki je bil izkopan v zadnjem desetletju preteklega stoletja. Material je brez kakršnih koli najdiščnih podatkov. Zato je avtorica mogla opredeliti ta material le tipološko, razen v dveh primerih, kjer sta poznani grobni celoti. Material pa je zelo raznolik in obsega skoraj vsa kovijska obdobja. Naslednji članek »Antične gomile v Prekmurju« je napisal Stanko Pahič. V tem delu daje pregled vseh do sedaj poznanih gomil tega časa v Prekmurju. To področje je razen antičnih gomil v Dobrovniku in antičnega naselja v Dolgi vasi popolnoma neznano. Čas antike obravnava tudi Vera Kolšek v poročilu »Dva miljnika iz Celja«. Eden od miljnikov pripada Eliagabalu, drugi pa Claudiu II Gothicu. Mikl Iva objavlja v naslednjem poročilu antične najdbe iz Ptuja »Rimske najdbe iz Ptuja po letu 1954«. Objavljeni predmeti so bili najdeni pri raznih zemeljskih delih v Ptujju samem ali najbližji okolici. Kot poslednje poročilo so »Epigraphica« Jarota Šašla, v katerem nas seznanja z napisnimi spomeniki rimskega časa iz Emone in njenega bližnjega okolja, ki so bili najdeni v zadnjih letih.

Srečko Brodar kar v odstavku »In memoriam« seznanja z življenjem in delom pred dobrim letom umrlega univ. prof. dr. Boža Škerlja.

Na koncu zvezka je Staško Jesse podal jugoslovansko bibliografijo v letih 1959 in 1960 ter prispevek o zamenjavi knjig v letu 1960, ki jih je Arheološka sekcija prejela kot zameno od raznih znanstvenih ustanov.

Tatjana Bregant